

สถานการณ์การผลิตหน่อไม้ฝรั่ง (The Situations of Asparagus Production)

หน่อไม้ฝรั่งเป็นพืชข้ามปี สามารถขึ้นได้ในสภาพดินเกือบทุกชนิด แหล่งปลูกที่สำคัญจะอยู่ในภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ จังหวัดนครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ นครราชสีมา อุตรธานี ขอนแก่น หนองคาย ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ และมหาสารคาม ในปี 2554 มีพื้นที่ปลูกทั้งหมด 14,238 ไร่ เป็นพื้นที่ที่ให้ผลผลิต 13,730 ไร่ มีผลผลิตรวม 23,305 ตัน และมีผลผลิตเฉลี่ย 1,639 กิโลกรัมต่อไร่ โดยแหล่งผลิตส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง 4 อันดับแรก ได้แก่ จังหวัดราชบุรี กาญจนบุรี นครปฐม และสุพรรณบุรี ตามลำดับ ส่วนปริมาณการส่งออกมีทั้งสิ้น 6,168 ตัน คิดเป็นมูลค่า 487,206,848 บาท สำหรับการส่งออกหน่อไม้ฝรั่งไปต่างประเทศตลาดที่สำคัญคือ ญี่ปุ่น รองลงมาคือ ประเทศในยุโรป และเอเชีย ได้แก่ ไต้หวัน ฮองกง สิงคโปร์ และมาเลเซีย การปลูกหน่อไม้ฝรั่งของเกษตรกรไทย นิยมปลูก 2 แบบ คือ การปลูกแบบหน่อเขียวสำหรับใช้บริโภคหรือแช่แข็ง เพื่อการส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศ การปลูกแบบนี้ผู้ปลูกต้องควบคุมคุณภาพของหน่อไม้ฝรั่งให้ได้มาตรฐานที่กำหนด และราคาจะสูงกว่า ส่วนการปลูกแบบหน่อขาว สำหรับใช้แปรรูปโดยการใช้ดินหรืออินทรีย์วัตถุกลบหรือคลุมโคนต้น เพื่อไม่ให้หน่ออ่อนถูกแสงแดด จึงทำให้หน่อที่ได้เมื่อถอนออกมามีสีขาว ซึ่งหน่อขาวไม่จำเป็นต้องรักษาคุณภาพในเรื่องรูปร่างและขนาดมากเหมือนกับหน่อเขียว เนื่องจากหน่อขาวจะต้องนำมาลอกเปลือกหรือตัดส่วนที่มีตำหนิออกก่อนที่จะนำไปแปรรูปเช่น การบรรจุลงในกระป๋อง ดังนั้นหน่อขาวจึงขายได้ราคาสูงกว่าหน่อเขียว

การผลิตหน่อไม้ฝรั่งเพื่อการส่งออก ในปัจจุบันบริษัทผู้ส่งออกซึ่งเป็นผู้ซื้อกับเกษตรกรผู้ปลูกหรือผู้ขายจะต้องทำงานร่วมกันด้วยระบบสัญญาซื้อขาย (Contract Farming) โดยผู้ส่งออกต้องมีตลาดและปริมาณความต้องการผลผลิตหน่อไม้ฝรั่ง ขณะเกษตรกรผู้ปลูกหรือในฐานะลูกไร่ของบริษัทผู้ส่งออก นอกจากจะมีพื้นที่ปลูกให้มากพอที่จะสามารถผลิตหน่อไม้ฝรั่งให้ได้ปริมาณตามความต้องการของผู้ส่งออกแล้ว ผู้ปลูกจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขต่างๆ ของบริษัท เช่น การใช้พันธุ์หน่อไม้ฝรั่ง การให้ปุ๋ย ให้น้ำ การจัดการโรค แมลง และวัชพืช ในช่วงการปลูกและการเจริญเติบโตของหน่อไม้ฝรั่งตลอดจนการเก็บเกี่ยวหน่อไม้ฝรั่งเพื่อให้หน่อไม้ฝรั่งได้มาตรฐานและคุณภาพดี สำหรับมาตรฐานหน่อไม้ฝรั่งเพื่อการส่งออกมีประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ปี 2547 ซึ่งมีข้อกำหนดเรื่องคุณภาพ ขนาด การบรรจุหีบห่อ และการปฏิบัติต่อหน่อไม้ฝรั่งในขั้นตอนต่างๆ ได้แก่ การเก็บเกี่ยว การเก็บรักษา และการขนส่ง ต้องปฏิบัติอย่างถูกสุขลักษณะ เพื่อป้องกันการปนเปื้อนทางด้านชีวภาพ เคมี และกายภาพ ที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค ซึ่งผู้ส่งออกจะต้องให้แนวทางการปฏิบัติต่อเกษตรกรให้เป็นไปตามข้อกำหนดต่อไป